

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci proti obvinenej **Ing. D. Č.** pre trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 5 T 138/2009 na neverejnom zasadnutí 25. októbra 2011 v Bratislave o dovolaní obvinenej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 1. júla 2010, sp. zn. 2 To 125/10 , takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinenej Ing. D. Č. sa **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 9. februára 2010, sp. zn. 5 T 138/2009 bola obvinená Ing. D. Č. uznaná za vinnú zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v úmysle získať finančný prospech z úveru, požiadala I. K., nar. X. o založenie nehnuteľnosti vo vlastníctve I. K. za účelom zabezpečenia poskytnutého úveru, po súhlase I. K. uzavrela dňa 11.6.2007 v Žiline zmluvu o úvere č. X. so spoločnosťou T. Ú., a.s. so sídlom Č., ul. M., na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 866.500,-Sk, ktorý mala splácať v mesačných splátkach po 11.985,-Sk počnúc dňom 20.7.2007, pričom na zabezpečenie úveru použila nehnuteľnosti patriace I. K., s ktorou spoločnosť T. Ú., a.s. uzatvorila dňa 11.6.2007 vo Z. zmluvu o zriadení záložného práva č. X. k pozemkom vedeným na LV č. X. pre mesto Z., kat. úz. Z. a to pozemok parc. č. X., X. a X., pričom už v čase uzatvárania zmluvy obvinená Ing. D. Č. vedela, že úver v stanovenej výške nebude schopná splácať, pretože jej čistý mesačný príjem v roku 2007 dosahoval sumu 10.000,-Sk a okrem toho bola na základe ďalších zmlúv povinná uhrádzať S. mesačne sumu 2.000,-Sk na základe zmluvy o úvere č. X., sumu 1090,-Sk na základe zmluvy o splátkovom úvere č. X.,

sumu 1.130,- Sk na základe zmluvy o splátkovom úvere č. X. a ďalšie bližšie nezistené sumy na základe S. karty č. X., ktorou je bol poskytnutý úverový rámec vo výške 20.000,-Sk a na základe balíčku E. č. X., ktorým jej bol poskytnutý úverový rámec vo výške 50.000,-Sk, teda si bola vedomá, že úver bude uhradený zo založených nehnuteľností patriacich I. K., čím spôsobila I. K., nar. X., trvalé bytom Z., B.Č.B. škodu vo výške najmenej 60 744,87 € (1 830 000,- Sk).

Za to bola odsúdená podľa § 221 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bola pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradená do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obvinenej uložená povinnosť nahradiť poškodenej I. K., nar. X., trvale bytom Z., B.Č.B. škodu vo výške 60 744,87 eur.

Proti tomuto rozsudku podala obvinená Ing. D. Č. v zákonnej lehote odvolanie. Na jeho podklade Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací rozsudkom z 1. júla 2010, sp. zn. 2 To 125/10, podľa § 321 ods. 1 písm. e/, f/ Tr. por. zrušil prvostupňový rozsudok vo výroku o treste a náhrade škody a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že obvinenej Ing. D. Č. uložil podľa § 221 ods. 3 Tr. zák., s použitím § 36 písm. j/ Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky. Podľa § 51 ods. 1, 2 Tr. zák. bol obvinenej výkon tohto trestu podmienene odložený na skúšobnú dobu vo výmere 4 (štyri) roky, a to za súčasného uloženia probačného dohľadu.

Podľa § 51 ods. 4 písm. c/ Tr. por. bola obvinenej uložená povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia spôsobenú škodu.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. odvolací súd uložil obvinenej Ing. D. Č. povinnosť nahradiť poškodenej I. K., nar. X.X., trvale bytom Z., B. (správne B.) Č. škodu vo výške 39 957,66 eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. bola poškodená I. K. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na občiansko súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala obvinená Ing. D. Č. prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, i/ Tr. por., z ktorých prvý predpokladá porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom a druhý, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Dovolateľka naplnenie oboch uplatnených dovolacích dôvodov videla v tom, že skutok, ktorý je predmetom prvostupňového rozsudku nenapĺňa znaky trestného činu. O podvodné konanie podľa nej v posudzovanom prípade nemôže ísť pre absenciu podstatných znakov skutkovej podstaty zločinu podvodu, a to úmyslu obohatiť sa na škodu cudzieho majetku uvedením iného do omylu. Spáchanie uvedeného trestného činu zo subjektívnej stránky predpokladá zo strany páchatel'a predstieranie úmyslu v čase uzatvárania zmluvy vrátiť finančné prostriedky, pričom ale jeho záver je opačný. Obvinená v tejto spojitosti ďalej uviedla, že nie je rozhodujúca argumentácia prvostupňového a odvolacieho súdu, že obvinená vedela, že úver nebude schopná splácať, lebo pre spáchanie trestného činu podvodu sa pre posudzovaný prípad vyžaduje úmysel páchatel'a poskytnuté prostriedky vôbec nevrátiť. Takýto záver však v skutkových zisteniach súdov oboch stupňov absentuje. To znamená, že skutok popísaný vo výroku rozsudku okresného súdu nenapĺňa znaky skutkovej podstaty zločinu podvodu. Tento záver platí aj s prihliadnutím na odôvodnenie rozhodnutí súdov oboch stupňov a konštatovanie okresného súdu, že jej stratégiou bolo zaplatenie úveru z nového „tzv. veľkého“ úveru v zamýšľanej výške 5,5 milióna SK.

V posudzovanej veci nejde o trestný čin, ale o typický záväzkový právny vzťah, v ktorom poškodená ako záložca si musela byť vedomá možnosti výkonu záložného práva za predpokladu, že dlžník nebude splácať poskytnutý mu úver. Hodnotenie stíhaného skutku ako trestného činu znamená súčasne aj porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, lebo jeho imanentnou súčasťou je aj to, že nikto nemôže byť pozbavený slobody len preto, že nedodržel svoj zmluvný záväzok.

Z uvedených dôvodov obvinená Ing. D. Č. navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací vyslovil porušenie zákona v ustanovení § 221 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., aby zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 1. júla 2010, sp. zn. 2 To 125/10, jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Zvolen z 9. februára 2010, sp.

zn. 5 T 138/2009, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto rozsudky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, a aby Okresnému Zvolen prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že vykonanými dôkazmi bola preukázaná skutočnosť, že obvinená jednoznačne musela vedieť, že úver, na ktorého zabezpečenie použila nehnuteľnosti vo vlastníctve poškodenej, nebude schopná splatiť a teda konaním, ktorým vo vzťahu k poškodenej predstierala úmysel úver uhrádzať ju uviedla do omylu, pričom v dôsledku omylu poškodená vykonala majetkovú dispozíciu. Úmysel vrátiť peňažné prostriedky nemožno posudzovať oddelene od schopnosti a možnosti ich vrátiť, pretože pokiaľ neexistuje reálna možnosť a schopnosť vrátiť peňažné prostriedky tak, ako tomu bolo u obvinenej, možno jednoznačne tvrdiť, že táto nemohla mať ani úmysel ich vrátiť, hoci taký úmysel verbálne deklarovala. Naopak možno urobiť záver, že vzhľadom na schopnosti a možnosti (majetkové pomery a zadlženie) u obvinenej jednoznačne nebol daný úmysel úver splácať. Z uvedených dôvodov prokurátor navrhol dovolanie obvinenej odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) po tom ako využila svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote podľa § 370 ods. 1 Tr. por. s obsahovými náležitosťami uvedenými v § 374 ods. 1 Tr. por. a uvedením dôvodu dovolania (§ 374 ods. 2 Tr. por.), ale zároveň aj to, že dovolanie obvinenej Ing. D. Č. je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por. lebo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zjavne nebol splnený a dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. s poukazom na § 385 ods. 2 Tr. por. nemožno použiť lebo by to bolo v neprospech obvinenej a dovolanie bolo podané v jej prospech.

Úvodom treba uviesť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo

uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. treba uviesť, že pochybenie pri právnom posúdení zisteného skutku predstavuje samostatný dovolací dôvod (§371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.) a nie porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Porušenie ostatne uvedeného práva môže byť determinované takými zisteniami akými sú napríklad porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, neumožnenie uplatnenia obhajovacích práv a pod. Obvinená v posudzovanej veci žiadny z takýchto možných dôvodov neuplatnila, a preto len formálny odkaz na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. tento dovolací dôvod nemôže napĺňať a zároveň ani zakladať prieskumnú povinnosť dovolacieho súdu.

Čo sa týka zisteného skutku, ktorý bol v rozsudku odvolacieho súdu v porovnaní s prvostupňovým rozsudkom fakticky (no nie súladne s Trestným poriadkom) modifikovaný prostredníctvom výroku o náhrade škody v prospech obvinenej v otázke výšky spôsobenej škody bez vplyvu na právne posúdenie skutku, treba uviesť, že skutok obvinenej pri správnom použití zákona mal byť právne posúdený nie ako trestný čin (zločin) podvodu podľa § 221 ods. 1, 3 písm. a/ Tr. zák., ale ako prísnejší zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. V tomto prípade objektom trestného činu bol špecificky taký cudzí majetok, z ktorého bola poskytnutá záruka na úver vo forme zriadenia záložného práva k nehnuteľnostiam patriacim poškodenej I. K.. Hoci konanie obvinenej vykazovalo aj prvky vylákania úveru (podvodného konania) vo vzťahu k poskytovateľovi úveru, tento nemohol byť objektívne v posudzovanom prípade poškodeným so zreteľom na to, že jeho majetok v rozsahu poskytnutého úveru s príslušenstvom bol reálne krytý zriadeným záložným pávom, ktoré v tomto prípade splnilo aj uhradzovaciu funkciu. Uvedené zistenia potom aj zo subjektívneho hľadiska vylučovali úmysel obvinenej vylákaním úveru spôsobiť škodu na majetku poskytovateľa úveru, t.j. spoločnosti T. Ú., a.s. so sídlom Č..

Iná situácia je však pokiaľ ide o záložkyňu, poškodenú I. K., ktorej výkonom záložného práva, teda uplatnením už jeho spomenutej uhradzovacej funkcie a uspokojením nároku poskytovateľa úveru bola spôsobená škoda v dôsledku úbytku na majetku.

V súvislosti s dovolacími námietkami obvinenej treba uviesť, že je samozrejmé, že poškodenej bola známa podstata záložného práva, ovšem svoje pozemky ako záloh neposkytla preto aby o ne prišla, ale preto, že bola ubezpečená, že úver bude riadne splácaný, a teda k realizácii záložného práva tak ako sa to v skutočnosti stalo, nedôjde. Skutkové zistenia súdov prvého a druhého stupňa, ktorými je dovolací súd viazaný a ktorých správnosť a úplnosť na dovolanie obvinenej a tiež s poukazom na ustanovenie § 567j ods. 7 Tr. por. nemôže skúmať ani meniť vyjadrujú aj subjektívnu stránku, či už trestného činu podvodu alebo úverového podvodu, t.j. vylákание zabezpečenia úveru od poškodenej a to tak, že obvinená poskytnutý úver v rozpore s tým, čo uviedla poškodenej nebola objektívne schopná splácať, pričom obvinená si tejto skutočnosti, ktorá nevznikla neskôr po uzavretí úverovej zmluvy bola vedomá a teda musela byť uzrozumená so vznikom škody na majetku poškodenej.

Tento záver sa vzťahuje aj na situáciu riešenia úhrady predmetného úveru podľa obhajoby obvinenej novým tzv. veľkým úverom v objeme cca 5,5 mil. Sk, ktorá nie je zahrnutá v skutkových zisteniach a ktoré riešenie súdy oboch stupňov dôvodne vyhodnotili ako nereálne. V tejto spojitosti treba zdôrazniť situáciu obvinenej, jej úverovú zaťaženosť, neschopnosť splácania úveru, z toho vyplývajúcu nemožnosť získania nových úverov aj pre účely konsolidácie predošlých dlhov a súčasne neexistenciu žiadneho bonitného klienta, ktorý by bol ochotný vziať na seba vysoký úver v prospech obvinenej, ktorý chcela obvinená údajne splácať z ďalších podnikateľských aktivít nemajúcich konkrétny podklad. S prihliadnutím na možnosti a schopnosti obvinenej v čase uzatvárania úverovej zmluvy a poskytnutia zabezpečenia úveru poškodenou obvinená musela vedieť, že poskytnuté prostriedky nebude môcť vrátiť, lebo ich nebola schopná splácať a teda musela byť uzrozumená s tým, že k uspokojeniu veriteľa dôjde len prostredníctvom realizácie záložného práva.

Pri takýchto zisteniach tvrdenie dovolateľky, že nejde o trestný čin, ale o typický záväzkový právny vzťah nie je akceptovateľné. Zistený skutok vykazuje znaky podvodného konania, pričom obvinená okrem výkladu pojmu „ uvedenia do omylu “ sa v podanom dovolaní domáha len prehodnotenia záveru o existencii takého úmyslu. Aj táto okolnosť predstavujúca subjektívnu zložku trestného činu má svoj skutkový základ vo vykonanom dokazovaní. Z toho potom vyplýva, že obvinená sa domáha iného hodnotenia dôkazov vo vzťahu k subjektívnej stránke, čo ale nie je prípustné, lebo by to znamenalo neprípustný zásah do skutkových zistení.

Z uvedených dôvodov preto najvyšší súd dovolanie obvinenej Ing. D. Č. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. októbra 2011

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková